

22 Δεκεμβρίου, 1993

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 23, 25, 26, 28, 29, 33 ΚΑΙ 54
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΙΚΟΣ ΜΕΝΕΛΛΟΥ ΧΟΓΛΑΣΤΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,
ΔΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 446/92)

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώ-
σεως — Παράλειψη διεξαγωγής δέουσας έρευνας που προξενεί έλ-
λειψη γνώσης ουσιωδών γεγονότων — Πλάνη περί τα πράγματα —
Χαρακτηριστικά.

5

Διοικητικό Δίκαιο — Γενικές Αρχές — Δικαίωμα ακροάσεως — Δι-
καίωμα δημοσίου δικαίου — Επιβάλλεται όταν τίγονται και οικο-
νομικά συμφέροντα του διοικουμένου — Έγγραφο διαμαρτυρία
και άσκησή του.

10

Διοικητική πράξη — Αιτιολογία — Μπορεί να συμπληρώνεται από τα
στοιχεία των φακέλων.

15

Διοικητική πράξη — Αρμοδιότητα — Έκδοσή της από αναρμόδιο όρ-
γανο αποτελεί λόγο ακυρότητας — Κοινοποίηση της πράξης από
κάποιο όργανο, δεν αποτελεί τεκμήριο έκδοσης της πράξης από το
όργανο αυτό.

20

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώ-
σεως — Υπέρβαση εξουσίας — Πρέπει να εξειδικεύεται για να μπο-
ρεί να γίνει δεκτός ως λόγος ακυρώσεως — Βάρος απόδειξης το
έχει ο αιτητής.

Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Αρχή της ισότητας —

Αυτόνομο δικαίωμα ισότητας — Παραβίασή του — Προϋποθέσεις — Άνιση μεταχείριση του αιτητή που πληρούσε όλα τα χαρακτηριστικά, προσώπων που έτυχαν ευνοϊκής μεταχείρισης από τη Διοίκηση.

Ο αιτητής προσέβαλε με την προσφυγή του την απόφαση των καθ' ων η αίτηση με την οποία απέρριψαν αίτημά του για παραχώρηση σ' αυτόν δύο κατοικιών στο νέο χωρό Άλασσα. 5

Ο αιτητής είχε αποκτήσει βάσει μεταβίβασης από τον πατέρα του την 13/10/84, δύο κατοικίες στο Παλαιό χωριό Άλασσα. Βάσει ενός από τα κριτήρια που είχαν τεθεί για απόκτηση κατοικίας στο νέο χωριό Άλασσα, ήταν η ιδιότητα των αιτητών ως ιδιοκτητών χρησιμοποιήσιμης κατοικίας στην Άλασσα, πριν την 27/9/84. 10

Ο αιτητής παρόλο που δεν πληρούσε την προϋπόθεση αυτή ζήτησε όπως του παραχωρηθούν δύο κατοικίες όπως παραχωρήθηκαν και σε άλλα πρόσωπα που απέκτησαν τίτλο - όπως και ο ίδιος - μετά τις 13/10/84. 15

Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι: 20

1. Παράλειψη να γίνει δέουσα έρευνα, η οποία προξενεί έλλειψη γνώσης των ουσιωδών γεγονότων, έχει ως αποτέλεσμα λόγω παράβασης των αρχών του Διοικητικού Δικαίου, την ακύρωση της διοικητικής πράξης. 25

Πλάνη περί τα πράγματα συνίσταται, είτε με τη λήψη υπόψη μη υφισταμένου γεγονότος, είτε με τη μη λήψη υπόψη υπάρχοντος γεγονότος. 30

Το Δικαστήριο, μετά από διεξοδική μελέτη των εγγράφων που καταχωρίστηκαν στην προσφυγή και του φακέλου - τεκμήριο 1, είναι ικανοποιημένο ότι έγινε δέουσα έρευνα και ότι η Διοίκηση δεν ενήργησε με πλάνη περί τα πράγματα. Όλα τα ορθά γεγονότα ήταν ενώπιον του αρμοδίου Οργάνου. Ουσιαστικά, το Δικαστήριο δεν έχει διακρίνει διαφορά γεγονότων μεταξύ της εκδοχής του αιτητή και της Διοίκησης. 35

2. Η απόφαση κοινοποιήθηκε στον αιτητή με επιστολή του Επάρχου, αλλά, όμως δεν εκδόθηκε από τον Έπαρχο. Ο αιτητής, όπως έχει προαναφερθεί, έστειλε με συστημένο ταχυδρομείο αίτηση στον Έπαρχο, στον Υπουργό Εσωτερικών και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το αρμόδιο Όργανο ήταν το Υπουργικό Συμβούλιο. 40

Ο λόγος ακυρώσεως για αναρμοδιότητα του οργάνου δεν έχει στοιχειοθετηθεί, παραμένει απλός ισχυρισμός, ο οποίος απορρίπτεται.

- 5 3. Ο αιτητής ισχυρίστηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε χωρίς να του παρασχεθεί το δικαίωμα να θέσει τη δική του εκδοχή και να ακουστεί.

10 Το δικαίωμα ακρόασης είναι δικαίωμα κάθε κρινόμενου προσώπου. Κρινόμενο πρόσωπο είναι εκείνο που του αποδίδεται κάποια υπαίτια συμπεριφορά.

15 Το δικαίωμα του διοικουμένου να τύχει ακρόασης στη διαδικασία έκδοσης της πράξης που τον απειλεί είναι δικαίωμα δημοσίου δικαίου. Ένα πρόσωπο, του οποίου τα οικονομικά συμφέροντα επηρεάζονται από απόφαση που λαμβάνεται από δημόσια αρχή, πρέπει να έχει την ευκαιρία να κάμει γνωστή την άποψή του στην αρχή αυτή.

20 Ο αιτητής στην παρούσα υπόθεση υπέβαλε προφορικά, γραπτά, έντονα και σε έκταση το αίτημά του, τα αιτιολογικά του και καθετί που μπορούσε να υποβληθεί. Τόσο τα προηγούμενα έγγραφά του, όσο και οι αιτήσεις του ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1988, και 26 Ιανουαρίου, 1988, αντικρούουν τον ισχυρισμό ότι παραβιάστηκε το δικαίωμα ακρόασής του, στην έκταση που υφίσταται σε παρόμοιες περιπτώσεις.

25

30 4. Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης, αποτελεί την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη Διοίκηση στην απόφασή της, καθώς και παράθεση κριτηρίων με βάση τα οποία άσκηση η Διοίκηση τη διακριτική της ευχέρεια. Η αιτιολογία μπορεί να είναι λακωνική και να ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Διοικητικού Δικαίου. Είναι καλά εμπεδωμένη αρχή, ότι η αιτιολογία μπορεί να συμπληρωθεί από σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στο φάκελο της Διοίκησης.

35

Στην επιστολή ημερομηνίας 26 Μαρτίου, 1992, υπάρχει αιτιολογία, η οποία συμπληρώνεται με επάρκεια και με σαφήνεια από τα στοιχεία του φακέλου.

40 5. Η υπέρβαση της εξουσίας είναι γενικός όρος, ο οποίος πρέπει να εξειδικεύεται με πράξεις ή παραλείψεις, που συνιστούν την υπέρβαση εξουσίας. Άλλωσπως το Δικαστήριο δεν ικανοποιείται για την ύπαρξη του λόγου αυτού. Το βάρος της απόδειξης, παρόλο ότι το δικονομικό σύστημα στο Διοικητικό Δίκαιο είναι ερευνητικό, το

έχει ο αιτητής.

Κανένα στοιχείο δεν παρουσιάστηκε για την ισχυριζόμενη υπέρβαση εξουσίας. Το ίδιο και για την κατάχρηση εξουσίας.

6. Το Άρθρο 28 του Συντάγματος της Κυπριακής Πολιτείας διασφαλίζει και κατοχυρώνει το δικαίωμα ισότητας και απαγορεύει τη δυσμενή διάκριση, άμεση ή έμμεση.

Το Άρθρο 28 του Συντάγματος, σε αντίθεση με το Άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, δημιουργεί αυτόνομο δικαίωμα ισότητας και όχι παρακολοθητικό δικαίωμα ίσης απόλαυσης άλλων δικαιωμάτων. Σε περίπτωση ταυτότητας ή ομοιότητας προσώπων και πραγμάτων δεν επιτρέπεται άνιση εφαρμογή των Κανόνων Δικαίου, ή άνιση μεταχείριση.

Για το σκοπό διακρίβωσης αν υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος της ισότητας εξετάζονται τα ακόλουθα:

(α) Η ύπαρξη δυσμενούς ή άνισης μεταχείρισης.

(β) Εάν η κατάσταση των προσώπων ή των πραγμάτων είναι η ίδια.

(γ) Εάν υπάρχει αντικειμενική και εύλογη δικαιολογία για τη διαφοροποίηση.

Στην παρούσα υπόθεση, ο αιτητής παρουσίασε κατάλογο προσώπων κάτω από τις ίδιες ακριβώς συνθήκες ιδιοκτησία, κατάσταση οικίας, διαμονή, χρόνος αποκτήσεως, χρόνος εγγραφής - στα οποία παραχωρήθηκε ιδιόκτητη οικία στο νέο χωριό Άλασσα. Οι πράξεις αυτές του διοικητικού οργάνου δεν έχουν αμφισβητηθεί από τους καθ' ων η αίτηση.

Η άσκηση της διακριτικής εξουσίας δεν είναι απόλυτη. Υπόκειται στους Νόμους και τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου και στο Διοικητικό έλεγχο.

Η πρόταση της δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση αποτελεί παραδοχή των γεγονότων, όπως εκτίθενται από το δικηγόρο του αιτητή. Η εκδοχή του αιτητή αποδεικνύεται και από τα έγγραφα που βρίσκονται στο Διοικητικό Φάκελο. Δεν είναι η περίπτωση που ζητάται ισότητα στην παρανομία.

5 Το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία, ενήργησε έξω από τα κριτήρια που το ίδιο έθεσε. Ο αιτητής εδικαιούτο σε ίση μεταχείριση με όλη τη σειρά των άλλων προσώπων, των οποίων τα ονόματα και οι συνθήκες αναφέρονται σε επισυνημμένο κατάλογο στην αίτηση.

10 Η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί κατάφωρη δυσμενή μεταχείριση του αιτητή, έναντι των άλλων προσώπων που βρίσκονταν στην ίδια θέση. Δεν έγινε απόπειρα δικαιολόγησής της. Δεν υπάρχει αντικειμενικός λόγος αιτιολόγησής της, ούτε εύλογος λόγος για το διαφορετικό χειρισμό.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

15 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

Photos Photiades and Co. v. Republic (1964) C.L.R. 102,

20 *Ακίνητα Στέλλας Γαλαταριώτη Λτδ ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1692,*

Καλοψιδιώτης ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 3453,

25 *Ιωάννου ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 299,*

Γεωργίου ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 589,

Αδελφοί Λευκαρίτη Λτδ ν. Δήμου Λεμεσού (1992) 4 Α.Α.Δ. 3992,

30 *Republic v. Avakian and Others (1972) 3 C.L.R. 294,*

Republic and Another v. Christoudhia and Another (1988) 3 C.L.R. 2622,

Γρηγορίου ν. Δήμου Λευκωσίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 3005.

35

Προσφυγή.

40 Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε αίτημα του αιτητή για παραχώρηση σ' αυτόν δύο κατοικιών στο νέο χωριό Άλασσα.

Στ. Στυλιανού, για τον Αιτητή.

Δ. Παπαδοπούλου, Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας,

για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Ο αιτητής με την προσφυγή αυτή ζητά την ακύρωση απόφασης με την οποία απορρίφθηκε αίτημά του για παραχώρηση σ' αυτό δύο κατοικιών στο νέο χωριό Άλασσα, που κοινοποιήθηκε με επιστολή ημερομηνίας 26 Μαρτίου, 1992. 5

Οι λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν και αναπτύχθηκαν είναι:- 10

1. Έλλειψη δέουσας έρευνας και πλάνη περί τα πράγματα.
2. Η απόφαση λήφθηκε από αναρμόδιο όργανο - τον Έπαρχο - και όχι το Υπουργικό Συμβούλιο. 15
3. Παράβαση των Κανόνων Φυσικής Δικαιοσύνης και, ειδικά, του δικαιώματος ακροάσεως.
4. Έλλειψη αιτιολογίας. 20
5. Υπέρβαση και/ή κατάχρηση εξουσίας.
6. Άνιση μεταχείριση και κατάφαρη δυσμενής διάκριση σε βάρος του αιτητή, σε σύγκριση με άλλους ιδιοκτήτες του χωριού Άλασσα, κατά παράβαση του Άρθρου 28 του Συντάγματος. 25

Τα γεγονότα σε συντομία είναι:-

Η Κυπριακή Πολιτεία αποφάσισε να δημιουργήσει μεγάλο φράγμα στην κοίτη του ποταμού Κούρρη, παρά το χωριό Άλασσα. Η κατασκευή του φράγματος θα επηρέαζε ουσιαστικά την ύπαρξη του χωριού. 30

Στις 25 Φεβρουαρίου, 1982, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του Αρ. 21.440, αποφάσισε τη μετακίνηση του χωριού Άλασσα σε νέα ασφαλή θέση. 35

Ο Μενέλαος Χογλαστός, πατέρας του αιτητή, κάτοικος Άλασσας, ήταν εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης του τεμαχίου 89/1/1, Φ/Σχ. LIII/22, στην Άλασσα, έκτασης μιας σκάλας και ενός προσταθιού. Στο τεμάχιο αυτό υπήρχαν δύο κατοικίες. Μεταβίβασε την ιδιοκτησία στον αιτητή στις 13 Οκτωβρίου, 1984. 40

Η κατοικημένη περιοχή της κοινότητας Άλασσας και άλλες ιδιοκτησίες, περιλαμβανομένου και του πιο πάνω τεμαχίου, απαλλοτριώθηκαν για το σκοπό της κατασκευής του φράγματος.

5 Στις 13 Ιουλίου, 1984, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Αρ. 1974, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος ΙΙ, Τόμος ΙΙ, Γνωστοποίηση Απαλλοτρίωσης - Α.Δ.Π. 1126, σελ. 931.

10 Στις 19 Οκτωβρίου, 1984, δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Αρ. 2000, Παράρτημα Τρίτο, Μέρος ΙΙ, Τόμος ΙΙ, Διάταγμα Απαλλοτρίωσης της ίδιας ακίνητης ιδιοκτησίας - Α.Δ.Π. 1609, σελ. 1362 - και Διάταγμα Επίταξης - Α.Δ.Π. 1633, σελ. 1379.

15 Στις 27 Σεπτεμβρίου, 1984, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε κριτήρια για την παραχώρηση ιδιόκτητης κατοικίας στο νέο χωριό Άλασσα. Τα κριτήρια ήταν:-

20 "(α) οι έχοντες μόνιμη διαμονή στο χωριό κατά την ημερομηνία λήψεως της καταρχή έγκρισης από το Υπουργικό Συμβούλιο για μετακίνηση του χωριού, και

25 "(β) οι έχοντες ιδιόκτητη κατοικία στο χωριό οι οποίοι όμως λόγω της φύσεως του επαγγέλματος των αναγκαστικά την εγκατέλειψαν, νοουμένου ότι δεν κατέχουν ιδιόκτητη κατοικία στον τόπο εργασίας τους, είτε οι ίδιοι είτε οι σύζυγοί των."

30 Στις 18 Σεπτεμβρίου, 1986, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, Αρ. 27.603, τα πιο πάνω κριτήρια διευρύνθηκαν ως ακολούθως:-

35 "(ι) να δικαιούνται παραχώρησης ιδιόκτητης κατοικίας και πρόσωπα, τα οποία κατείχαν χρησιμοποιήσιμη ιδιόκτητη κατοικία στην Άλασσα, πριν την 27.9.84 (ημερομηνία τελικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τη μετακίνηση του χωριού) ανεξάρτητα αν δεν ήταν μόνιμοι κάτοικοι του χωριού ή κατέχουν ιδιόκτητη κατοικία στον τόπο διαμονής τους, νοουμένου ότι δεν τους έχει παραχωρηθεί ήδη άλλη ιδιόκτητη κατοικία στο νέο χωριό Άλασσα, ..."

40 Σύμφωνα με τα κριτήρια που υφίσταντο στον ουσιώδη χρόνο, προσφέρθηκε αρχικά στον πατέρα του αιτητή κατοικία με εκμίσθωση, ως κατοίκου του παλιού χωριού Άλασσα. Ύστερα, όμως, από επιμονή του αιτητή και άλλων μελών της οικογένειας Χο-

γλαστού και κατόπιν συζητήσεων και διαπραγματεύσεων με το Υπουργείο Εσωτερικών, έγινε διευθέτηση για μετατροπή της εκμίσθωσης της κατοικίας που δόθηκε στον πατέρα σε παραχώρηση ιδιοκτησίας και για παραχώρηση δωρεάν ενός οικοπέδου στον αιτητή και τον αδελφό του - αιτητή στην Προσφυγή Αρ. 447/92.

5

Στις 8 Ιανουαρίου, 1988, το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του Αρ. 29.575, αποφάσισε να δώσει καλυπτική έγκριση στην πιο πάνω πρόταση.

10

Ο αιτητής, όμως, δεν έμεινε ικανοποιημένος από τις πιο πάνω διευθετήσεις και την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Στις 14 Ιανουαρίου, 1988, με επιστολές του στην Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού και στον Υπουργό Εσωτερικών, ζήτησε όπως, με βάση τα κριτήρια που δόθηκαν οικίες στο νέο χωριό σε άλλα πρόσωπα που απέκτησαν τίτλο μετά τις 13 Οκτωβρίου, 1984 ημερομηνία που μεταβιβάστηκε η ιδιοκτησία επ' ονόματι του αιτητή - παραχωρηθεί και στον ίδιο ιδιοκτησία δύο οικιών στο νέο χωριό Άλασσα, γιατί είχε δύο οικίες στο παλιό χωριό.

15

20

Στις 26 Ιανουαρίου, 1988, με μακροσκελή επιστολή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας υπέβαλε το ίδιο αίτημα.

Στις 5 Φεβρουαρίου, 1988, κοινοποιήθηκε σ' αυτό η λήψη των αιτήσεων του, οι οποίες μελετούνταν.

25

Στις 26 Μαρτίου, 1992, στάληκε στον αιτητή η ακόλουθη επιστολή του Επάρχου Λεμεσού:-

"Έχω οδηγίες ν' αναφερθώ στο αίτημά σας για παραχώρηση δυο κατοικιών στο νέο χωριό Άλασσα και να σας πληροφορήσω πως μετά από εξέταση του αιτήματός σας τούτο δεν μπορεί να ικανοποιηθεί γιατί δεν καλύπτεται από τα υφιστάμενα σχετικά κριτήρια παραχώρησης κατοικιών στο νέο χωριό Άλασσα."

30

35

Η προσφυγή προσβάλλει τη νομιμότητα της πιο πάνω απόφασης.

Παράλειψη να γίνει δέουσα έρευνα, η οποία προξενεί έλλειψη γνώσης των ουσιωδών γεγονότων, έχει ως αποτέλεσμα, λόγω παράβασης των αρχών του Διοικητικού Δικαίου, την ακύρωση της διοικητικής πράξης - (βλ., μεταξύ άλλων, *Photos Photiades and Co. and The Republic of Cyprus through The Minister of Finance* (1964) C.L.R. 102· *Ακίνητα Στέλλας Γαλαταριώτη Λίμιτεδ ν. Κυ-*

40

πριακής Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1692, στην οποία αναφέρεται η προηγούμενη νομολογία του Δικαστηρίου: *Αδάμος Καλοψιδιώτης ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 3453).

- 5 Πλάνη περί τα πράγματα συνίσταται, είτε με τη λήψη υπόψη μη υφιστάμενου γεγονότος, είτε με τη μη λήψη υπόψη υπάρχοντος γεγονότος (βλ., μεταξύ άλλων, *Καλοψιδιώτης*, (ανωτέρω)).

- 10 Το Δικαστήριο, μετά από διεξοδική μελέτη των εγγράφων που καταχωρίστηκαν στην προσφυγή και του Φακέλου Τεκμήριο 1, είναι ικανοποιημένο ότι έγινε δέουσα έρευνα και ότι η Διοίκηση δεν ενήργησε με πλάνη περί τα πράγματα. Όλα τα ορθά γεγονότα ήταν ενώπιον του αρμοδίου Οργάνου. Ουσιαστικά, το Δικαστήριο δεν έχει διακρίνει διαφορά γεγονότων μεταξύ της
15 εκδοχής του αιτητή και της Διοίκησης.

- Η απόφαση κοινοποιήθηκε στον αιτητή με επιστολή του Επαρχου, αλλά, όμως, δεν εκδόθηκε από τον Έπαρχο. Ο αιτητής, όπως έχει προαναφερθεί, έστειλε με συστημένο ταχυδρομείο αίτηση στον Έπαρχο, στον Υπουργό Εσωτερικών και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το αρμόδιο Όργανο ήταν το Υπουργικό Συμβούλιο.
- 20

- Ο λόγος ακυρώσεως για αναρμοδιότητα του οργάνου δεν έχει στοιχειοθετηθεί, παραμένει απλός ισχυρισμός, ο οποίος απορρίπτεται.
- 25

- Ο αιτητής ισχυρίστηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε χωρίς να του παρασχεθεί το δικαίωμα να θέσει τη δική του εκδοχή και να ακουστεί.
- 30

Στη *Χριστοφής Ιωάννου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 299, ειπώθηκαν τα ακόλουθα στις σελ. 303-305:-

- 35 "Το δικαίωμα ακρόασης είναι ένα από τα βασικά δικαιώματα των Κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρθηκε στην υπόθεση *R. v. University of Cambridge* [1723] 1 Str. 557, η ιστορία του αρχίζει από τον κήπο της Εδέμ. Ο Θεός δεν επέβαλε ποινή στον Αδάμ πριν ακούσει την υπεράσπισή του. Του φώναξε 'Αδάμ, πού είσαι; Έφαγες από το δένδρο που διάταξα ότι δεν έπρεπε να φας;'. Την ίδια ερώτηση υπόβαλε και στην Εύα.
- 40

Το δικαίωμα υπεράσπισης και ακρόασης επιβάλλεται σε όλες τις περιπτώσεις που ο πολίτης κρίνεται για υπαίτια πράξη, σε

όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες ή όπου θα του επιβληθεί κύρωση - (*Andreas A. Marcoullides and The Republic (Public Service Commission)* 3 R.S.C.C. 30· *Nicolaos D. Haros and The Republic (Minister of The Interior)* 4 R.S.C.C. 39· *Maro N. Pantelidou and The Republic (Public Service Commission)* 4 R.S.C.C. 100· *Christodoulos Fisentzides v. Republic (Public Service Commission)* (1971) 3 C.L.R. 80· *Republic (Public Service Commission) v. Lefkos Georghiadēs* (1972) 3 C.L.R. 594· *Kypros Kyprianou v. Public Service Commission* (1973) 3 C.L.R. 206· *Iordanis Iordanous v. Republic (Public Service Commission)* (1974) 3 C.L.R. 194· *Orphanou v. Registrar Co-operative Societies* (1985) 3 C.L.R. 1022). Το δικαίωμα ακρόασης είναι δικαίωμα κάθε κρινόμενου προσώπου. Κρινόμενο πρόσωπο είναι εκείνο που του αποδίδεται κάποια υπαίτια συμπεριφορά - (*Kazamias v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 239· *Zavros v. District Officer Paphos* (1986) 3 C.L.R. 44· *Νικόλας Μελέτης ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 347).

Το δικαίωμα του διοικουμένου να τύχει ακρόασης στη διαδικασία έκδοσης της πράξης που τον απειλεί είναι δικαίωμα δημοσίου δικαίου.

Στην υπόθεση *Transocean Marine Paint Association v. E.C. Commission* [1974] 2 C.M.L.R. 459, στη σελ. 477 το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του Λουξεμβούργου, αναγνώρισε σαν γενικό κανόνα ότι ένα πρόσωπο, του οποίου τα οικονομικά συμφέροντα επηρεάζονται από απόφαση που λαμβάνεται από δημόσια αρχή, πρέπει να έχει την ευκαιρία να κάμει γνωστή την άποψή του στην αρχή αυτή. Η εισήγηση του Warner, Γενικού Εισηγητή (Advocate General), στις σελ. 469-471, είναι πολύ σχετική, παρατίθεται δε στην υπόθεση *Μελέτης* (πιο πάνω).

Στο Σύγγραμμα του Μιχ. Δ. Στασινοπούλου - 'Το Δικαίωμα της Υπερασπίσεως Ενώπιον των Διοικητικών Αρχών' - στη σελ. 87 αναφέρεται:-

'Η προσβολή όθεν του δικαιώματος τούτου επάγεται τας επιζημίους συνεπείας, τας οποίας συνεπάγεται κατά τας γενικάς αρχάς του δικαίου πάσα προσβολή δικαιώματος. Ούτω, η προσβολή του δημοσίου εξ υποκειμένου δικαιώματος επί την ακρόασην και υπεράσπισιν επάγεται ακυρότητα της κατά προσβολήν αυτού εκδοθείσης πράξεως.'

(Βλ., επίσης, Κεφάλαιον Όγδοον - 'Συνέπειαι της Προσβο-

λής του Δικαιώματος της Ακροάσεως' σελ. 244 και επέκεινα.)"

5 Ο αιτητής στην παρούσα υπόθεση υπέβαλε προφορικά, γραπτά, έντονα και σε έκταση το αίτημά του, τα αιτιολογικά του και καθετί που μπορούσε να υποβληθεί.

10 Τόσο τα προηγούμενα έγγραφά του, όσο και οι αιτήσεις του ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου, 1988, και 26 Ιανουαρίου, 1988, στις οποίες έγινε αναφορά πιο πάνω, αντικρούουν τον ισχυρισμό ότι παραβιάστηκε το δικαίωμα ακροάσεώς του, στην έκταση που υφίσταται σε παρόμοιες περιπτώσεις.

15 Ο δικηγόρος του αιτητή ανέπτυξε τον ισχυρισμό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανατιολόγητη και έκανε αναφορά στο περιεχόμενο της επιστολής της 26ης Μαρτίου, 1992.

20 Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης αποτελεί την έκθεση των πραγματικών και νομικών λόγων που οδήγησαν τη Διοίκηση στην απόφασή της, καθώς και παράθεση κριτηρίων με βάση τα οποία άσκησε η Διοίκηση τη διακριτική της ευχέρεια. Η αιτιολογία μπορεί να είναι λακωνική και να ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Διοικητικού Δικαίου. Είναι καλά εμπεδωμένη αρχή ότι η αιτιολογία μπορεί να συμπληρωθεί από το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στο φάκελο της Διοίκησης. (Βλ., με-
25 ταξύ άλλων, *Γεώργιος Κ. Γεωργίου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 589· *Αδελφοί Λευκαρίτη Λίμιτεδ ν. Δήμου Λεμεσού* (1992) 4 Α.Α.Δ. 3992.)

30 Στην επιστολή ημερομηνίας 26 Μαρτίου, 1992, υπάρχει αιτιολογία η οποία συμπληρώνεται με επάρκεια και με σαφήνεια από τα στοιχεία του Φακέλου.

35 Η υπέρβαση της εξουσίας είναι γενικός όρος, ο οποίος πρέπει να εξειδικεύεται με πράξεις ή παραλείψεις που συνιστούν την υπέρβαση εξουσίας. Άλλωσπως το Δικαστήριο δεν ικανοποιείται για την ύπαρξη του λόγου αυτού. Το βάρος της απόδειξης, παρόλο ότι το δικονομικό σύστημα στο Διοικητικό Δίκαιο είναι ερευνητικό, το έχει ο αιτητής.

40 Κανένα στοιχείο δεν παρουσιάστηκε για την ισχυριζόμενη υπέρβαση εξουσίας. Το ίδιο και για την κατάχρηση εξουσίας.

Το Άρθρο 28 του Συντάγματος της Κυπριακής Πολιτείας διασφαλίζει και κατοχυρώνει το δικαίωμα ισότητας και απαγο-

ρεύει τη δυσμενή διάκριση, άμεση ή έμμεση.

Το Άρθρο 28 του Συντάγματος, σε αντίθεση με το Άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, (Ε.Σ.Δ.Α.), δημιουργεί αυτόνομο δικαίωμα ισότητας και όχι παρακολουθητικό δικαίωμα ίσης απόλαυσης άλλων δικαιωμάτων. Σε περίπτωση ταυτότητας ή ομοιότητας προσώπων και πραγμάτων δεν επιτρέπεται άνιση εφαρμογή των Κανόνων Δικαίου, ή άνιση μεταχείριση.

5

Για το σκοπό διακρίβωσης αν υπάρχει παραβίαση του δικαιώματος της ισότητας εξετάζονται τα ακόλουθα:-

10

(α) Η ύπαρξη δυσμενούς ή άνισης μεταχείρισης.

15

(β) Εάν η κατάσταση των προσώπων ή των πραγμάτων είναι η ίδια.

(γ) Εάν υπάρχει αντικειμενική και εύλογη δικαιολογία για τη διαφοροποίηση.

20

(Βλ., μεταξύ άλλων, *Republic (Ministry of Finance) v. Nishan Arakian and Others* (1972) 3 C.L.R. 294· *The Republic of Cyprus and Another v. Maria Christoudhia and Another* (1988) 3 C.L.R. 2622· *Μέλλω Γεωργίου ν. Δήμου Λευκωσίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 3005· Digest of Strasbourg Case-Law relating to the European Convention on Human Rights, Τόμος 4, σελ. 108.)

25

Στην παρούσα υπόθεση ο αιτητής παρουσίασε κατάλογο προσώπων κάτω από τις ίδιες ακριβώς συνθήκες - ιδιοκτησία, κατάσταση οικίας, διαμονή, χρόνος αποκτήσεως, χρόνος εγγραφής - στα οποία παραχωρήθηκε ιδιόκτητη οικία στο νέο χωριό Άλασσα. Οι πράξεις αυτές του αρμοδίου Διοικητικού Οργάνου δεν έχουν αμφισβητηθεί από τους καθ' ων η αίτηση. Στη γραπτή αγόρευση της δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση αναφέρονται μόνο τα ακόλουθα:-

30

35

"Ο ισχυρισμός του αιτητή για δυσμενή διάκριση σε βάρος του επίσης δεν ευσταθεί. Η περίπτωσή του εξετάστηκε δεόντως. ...

Ακόμη και στην περίπτωση που ο ισχυρισμός του αιτητή ευσταθεί ότι δηλαδή παραχωρήθησαν κατοικίες σε άλλους κατοίκους της Άλασσας οι οποίοι ευρίσκοντο σε δυσμενέστερη θέση από ότι ο αιτητής από απόψεως κριτηρίων, αυτό δεν καθιστά τον αιτητή δικαιούχο για κατοικία στο νέο χωριό

40

Άλασσα και/ή δεν καθιστά την επίδικη απόφαση ακυρωτέα."

5 Η άσκηση της διακριτικής εξουσίας δεν είναι απόλυτη. Υπόκειται στους νόμους και τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου και στο Δικαστικό έλεγχο.

10 Η πρόταση της δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση αποτελεί παραδοχή των γεγονότων, όπως εκτίθενται από το δικηγόρο του αιτητή. Η εκδοχή του αιτητή αποδεικνύεται και από τα έγγραφα που βρίσκονται στο Διοικητικό Φάκελο. Δεν είναι η περίπτωση που ζητάται ισότητα στην παρανομία.

15 Στην παρούσα υπόθεση τέθηκαν αρχικά ορισμένα κριτήρια από το Υπουργικό Συμβούλιο, τα οποία αναθεωρήθηκαν. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με βάση τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία, ενήργησε έξω από τα κριτήρια που το ίδιο έθεσε. Ο αιτητής edικαιούτο σε ίση μεταχείριση με όλη τη σειρά των άλλων προσώπων, των οποίων τα ονόματα και οι συνθήκες αναφέρονται σε επισυνημμένο κατάλογο στην αίτηση - (βλ. Σημείωμα πάνω στο Υπόμνημα της Επιτροπής Αγώνα Άλασσας - Παράρτημα Λ στην προσφυγή - και σχετικό κατάλογο στο Διοικητικό Φάκελο).

25 Η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί κατάφωρη δυσμενή μεταχείριση του αιτητή έναντι των άλλων προσώπων που βρίσκονταν στην ίδια θέση. Δεν έγινε απόπειρα δικαιολόγησής της. Δεν υπάρχει αντικειμενικός λόγος αιτιολόγησής της, ούτε εύλογος λόγος για το διαφορετικό χειρισμό.

30 Για το λόγο αυτό, η προσφυγή επιτυγχάνει. Η προσβαλλόμενη απόφαση ακυρώνεται εξ ολοκλήρου.

Καμιά διαταγή για έξοδα.

35 *Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.*